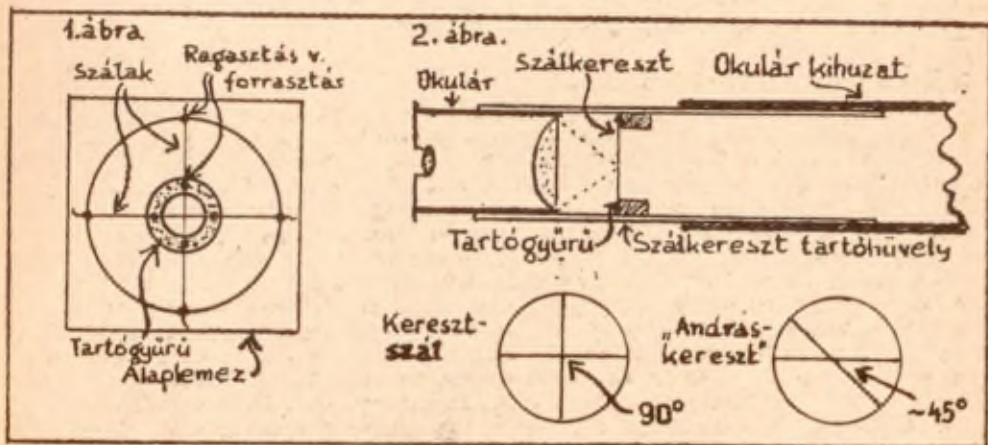

Mind az okulár, mind a szátkereszt tartógyűrűje olyan szorosan illeszkedik, hogy magától ne csússzon kijebb vagy beljebb. Beállítás után a tartógyűrűt kívülről egy kis csavarral rögzíthetjük is. /Folytatjuk/.

1fj. Bartha Lajos

Fényes változók a Szűz-ben

Mellékelt csillagtérképünk a Szűz /Virgo = Vir/ két jellegzetes, hosszú periódusú, Mira-típusú változóját mutatja be. Mindkét csillag fényessége a maximum körül nagyobb 7 magnitúdónál, így ebben az időszakban kis műszerrel is jól észlelhetők. Fontosabb adataik:

Jel.	RA	Dekl.	Max - Min.	Tip.	Sp.	Per.	Táv.
R Vir	12 ^h 36 ^m 0	+7°16'	6,2 - 12,6	M	GM6e	145 ^d	330 fé.
SS Vir	12 22,7	+1 03	5,9 - 10,0	M	Ne	355	—

Az R Virginis-t /Harvard-száma 123307/ az angol Harding fedezte fel 1809-ben, egyike az elsők közt fellelt változóknak. Jellegzetes vörös óriáscsillag /g/, amelynek szinképében azonban fényes kibocsátási vonalak is jelentkeznek /e/. Maximumának fényrendje és periódusának hossza eléggé változó. Legközelebbi maximumai 1973. március elején, július végén és december közepe körül várhatók.

Az SS Virginis /122001/ hosszú periódusú Mira-változó, a típusra jellemző szinképpel. Periódusának hossza kissé ingadozik. Maximuma 1973. december közepe körül várható.

Változócsillag-észlelők figyelmeibe !

A tavaszi égen jól észlelhető, távcső nélkül vagy kis látcsővel az alfa α / Berculis, félig szabályos változó. Fényessége 3,0 - 4,0 mg között mozog. Összehasonlításként jól használható a béta β / Her = 2,8 mg, delta δ / Her = 3,2 mg, gamma γ / Her = 3,8 mg és lambda λ / Her = 4,3 mg. Észlelése kívánatos.

A Tuttle-Giacobini-Kresak üstökös

Ez évben hat visszatérő /periodikus/ üstökösöt várunk, de ezek közül csupán egynek maximális fényessége lesz nagyobb 19 magnitúdónál. A Tuttle-Giacobini-Kresak 1958. III üstökös legnagyobb fényessége a perihélium-átmenet idején előreláthatóan 13,5-14,0 mg körül mozog. Így remény van arra, hogy 30 cm-es vagy nagyobb távcsővel /igen jó légköri viszonyok mellett esetleg 25 cm-es műszerrel is/ vizuálisan megpillantható. Mivel a gyenge fényű, elmosódott égitest igen hasonlít egy-egy kisebb galaxisra, ha fellelni véljük, feltétlenül figyeljük meg, elmozdul-e a környező csillagokhoz viszonyítva. Még biztosabban fellelhető a halvány üstökös fényképezéssel. Nagy érzékenységu - magas DIN-számú - filmet használva, 10-15 cm-es nyílású távcsővel kb. 50-100 perces expozícióval megörökíthető. Az üstökös koordinátái /1950-re,/ továbbé a d földtávolsága és D naptávolsága Csillagászati Egységekben, valamint az mg látszó fényességét az alábbi táblázat tünteti fel:

1973.	RA	Dekl.	d	D	mg
Máj. 8.	8:35,7	+24:19			14,0
Máj. 18.	9:12,7	+24:55	0,850	AE 1,161	AE 13,8
Máj. 28.	9:53,3	+24:43			13,8
Jún. 7.	10:36,5	+23:36	0,842	1,157	13,8

Az üstökös május 29-én kerül napközelsébe, 1,152 AE perihélium-távolsággal. Az esti égen, a Rák és az Oroszlán csillagai között látható. /R.A. Naef nyomán./

M E G F I G Y E L É S E K

Az 1972. augusztusi erős napaktivitásról

1. Érdekes jelenség egy nagy napfoltban

Az MTA bajai Csillagvizsgáló Intézetének Csillagászati szakkörében egy 14,9 cm nyílású, 150 cm fókuszú műszerrel észleltük a Napot, okulárkivetítéssel és vizuálisan is. 1972. augusztus 4-én 18:10 UT-kor a nagy napfoltcsoport és környezete jól figyelhető. Rendkívül